

GEBRUIKSFUNCTIE: VERKEER

Beschrijving

Het is niet vanzelfsprekend, maar ook bij gebieden die zijn ingericht voor verkeer liggen kansen om iets te doen voor de natuur. In eerste instantie natuurlijk negatieve effecten van verkeer zo veel mogelijk beperken. Om die reden worden kleine tunneltjes aangelegd en rasters geplaatst. Maar er kan meer, bermten kunnen een paradijs vormen voor bijen en vlinders, en ongebruikte gronden langs spoorlijnen kan worden omgetoverd tot kleine natuurgebiedjes.

Hoe werkt het?

Bij de categorie "Verkeer" hoort een aantal factsheets. Deze factsheets hebben betrekking op de verschillende activiteiten die bedrijven ondernemen binnen de gemeente. Op elke factsheet zijn de maatregelen die voorgesteld worden onderverdeeld in 3 categorieën:

- **Planvorming**, alles wat u vooraf kunt doen en waar u rekening mee kan houden.
- **Uitvoering**, praktische tips en aandachtspunten voor als u aan de slag gaat.
- **Beheer**, hierin wordt beschreven waar u op moet letten bij beheer.

RING
's-Hertogenbosch
Nijmegen

VERKEER

Infrastructurele voorzieningen bieden met wat gerichte maatregelen goede kansen om de biodiversiteit (op bescheiden schaal) te vergroten. Kenmerken die kansen bieden voor biodiversiteit zijn:

- grotere infrastructurele voorzieningen (o.a. snelwegen, spoorlijnen, vliegvelden) vormen belangrijke verbindingen tussen stedelijke gebieden;
- de bermen langs infrastructurele voorzieningen met hun lijnvormige karakter zijn geschikte verbindingselementen tussen leefgebieden;
- infrastructurele werken hebben een relatief groot oppervlak dat niet overal intensief wordt gebruikt;
- voor realisatie liggen de terreinen vaak een langere periode braak en
- doordat er vaak gewerkt wordt langs en aan infrastructuurle werken waarbij grond verplaatst wordt ontstaan plekken met een dynamisch karakter waar zich een ruderaal vegetatie kan ontwikkelen.

Op de factsheets onder dit tabblad worden maatregelen voorgesteld om de biodiversiteit binnen de bestemming verkeer te verhogen. Indien deze maatregelen eveneens een bijdrage leveren aan klimaatadaptatie is dit met → aangegeven.

De categorieën die binnen de bestemming verkeer worden onderscheiden, en die variëren van klein tot groot in omvang, betreffen:

- 1.1 Routes
- 1.2 Verkeersdrempels
- 1.3 Kunstwerken
- 1.4 Railverbinding/spoorlijn

Trage wegen als verbindingsweg in Halle (België)

De stad Halle in België geeft zijn trage wegen eerherstel. Letterlijk, want in de loop van 2009 zijn de eerste voet- en veldwegen aangepakt. De stad bedacht een manier om verenigingen en gebruikers in het herstel zoveel mogelijk inspraak te geven. Halle maakt voor zijn veldwegen, voet- en kerkwegen een herwaarderingsplan. Hierbij denkt de stad niet alleen aan het oplappen van trage wegen. Men wil ze in samenwerking met het regionaal landschap Zenne, Zuun en Zoniën ook echt herstellen, beter toegankelijk maken en zelfs sommige wegen heropenen. De wegen krijgen ook een naambord en er wordt een kaart gemaakt van alle trage wegen in de stad.

‘Deze wegen kunnen gebruikt worden om te fietsen en te wandelen op een leuke manier’, meent het Halse schepencollege. ‘Anderzijds zijn trage wegen ook een veilig alternatief voor schoolgaande jeugd, zwakke weggebruikers in het algemeen of voor korte verplaatsingen.’

Samen met lokale verenigingen en gebruikers, die het best op de hoogte zijn van de trage wegen omdat ze die het vaakst gebruiken, wil de stad rond de tafel zitten om mee te denken over de trage wegen in Halle. De stad wil eerst een inventaris maken en dit als basis gebruiken voor zijn herstelplan.

Door verharding met asfalt, beton of steenslag, door bebouwing en privatisering en door schaalvergroting van de landbouw zijn vele trage wegen uit het landschap verdwenen. Hiermee gingen ook de daarmee geassocieerde natuur- en landschapswaarden, de regionale identiteit en de recreatieve belevingswaarde van het landschap voor een groot deel verloren.

De aanleg van trage wegen is niet alleen een goede zaak voor fietsers en wandelaars. Het kan ook gepaard gaan met het behoud en de ontwikkeling van kleine landschapselementen: heggen, bomenrijen, ruigtes. En daar vaart de natuur wel bij. Trage wegen kunnen op verschillende manieren belangrijk zijn voor de natuur. Ze kunnen als permanente leefplaats voor plantensoorten dienen en afhankelijk van de breedte van de berm ook als schuil- en rustplaats voor dieren als egels en wezels. Tot slot kunnen ze als ecologische verbinding dienen door het stedelijke en agrarisch gebied.

N329 Weg van de Toekomst, Oss

De N329 in Oss wordt de komende jaren opgewaardeerd van een tweebaans weg naar een vierbaansweg met ongelijkvloerse aansluitingen en een spoor-tunnel. De weg is uitgeroepen tot “Weg van de Toekomst”. De initiatiefnemers (gemeente Oss en provincie Noord-Brabant) willen alles uit de kast halen om een weg te realiseren waarin de nieuwste en meest innovatieve technieken verwerkt zijn. Ook op het gebied van ecologie en biodiversiteit.

De herinrichting van de weg vormde een unieke kans om gebieden aan beide zijden (Herperduin en de Groene Geledingszone) met elkaar te verbinden. Er zal een natuurbrug worden gerealiseerd. De grond die uit de aanleg van de weg vrij komt, wordt gebruikt voor de aanleg van de natuurbrug. De uitvoering van de brug moet nog worden vorm gegeven. Daarnaast wordt de N329 voorzien van enkele faunatunnels voor klein wild en amfibieën. De weg krijgt een

brede groene middenberm en brede zijbermen. De zijbermen worden voorzien van wadi's, zodat een natuurlijke wateropvang ontstaat die ook weer leefgebied voor flora en fauna met zich meebrengt. Om de bermen te laten aansluiten bij de omgeving en het onderhoud te beperken, is gekozen voor een heide-achtige invulling. Een groot aantal bomen langs het tracé wordt tijdens de werkzaamheden in depot gezet en daarna weer teruggeplaatst langs de nieuwe N329. Met verlichting wordt in het landschappelijke deel van de N329 zeer terughoudend omgegaan. Er wordt alleen een lichtlijn in het wegdek aangebracht.

1.1 Verkeer - Routes

Infrastructurele routes zijn, vanwege hun lijnvormige karakter, geschikt te maken als verbindende elementen die ecologisch waardevolle gebiedsdelen met elkaar verbinden. Daarnaast spelen de routes zelf een rol bij vergroting van de biodiversiteit, indien bij de inrichting van begeleidende berm, beplantingssin- gels, bomenrijen en sloten rekening wordt gehouden met de ecologische kansen.

Planvorming

- Inventariseer aan het begin van de planvorming de aanwezigheid van planten- en diersoorten en breng de leefgebieden in kaart. Wegen die leefgebieden doorsnijden zijn vaak een barrière. Betrek bij de locatiebepaling van nieuwe wegen en paden de inventarisatiegegevens en onderzoek zo nodig alternatieve locaties om het doorsnijden van leefgebieden te vermijden.
- Plan het tracé zodanig dat de belangrijkste migratie- routes van amfibieën en (kleine) zoogdieren aansluiten op zogenaamde ontsnipperingsmaat- regelen. De uitvoering ervan en aanvullende voorzie- ningen zijn afhankelijk van de diersoorten. Vooral in het voorjaar en najaar migreren amfibieën tussen land- en waterbiotoop en vallen veel verkeersslach- toffers.
- Maak de weggebruiker met signaleringsborden attent op overstekende dieren. Breng zonodig snelheids- en geluidsbeperkende voorzieningen aan.
- Voorkom de aanleg van wegen en paden tussen voortplantingswateren en loof- of gemengde bossen die aantrekkelijk zijn voor kikkers en padden. Vooral in het voorjaar en najaar migreren amfibieën tussen land en water, waarbij veel verkeersslachtoffers vallen.
- Probeer wegen of paden te geleiden langs de bestaande groene elementen en vermijd het doorbreken van die groene elementen, waardoor wegen een barrière vormen voor bijvoorbeeld migrerende vleermuizen.
- Probeer de routing van een weg in te passen op basis van oriëntatie ten opzichte van de zon. Vermijd de kans op verkeersslachtoffers door bijvoorbeeld een weg door de (gedeeltelijke) schaduwzijde van het leefgebied van zonninnende soorten te laten lopen of omgekeerd.
- Maak bij snelheidsbeperkende maatregelen gebruik van wegversmallingen en zorg dat aan beide zijden geschikt habitat aanwezig is zodat amfibieën, kleine zoogdieren en weinig mobiele vlinders hier makke- lijk de weg kunnen oversteken.

Uitvoering

- Indien het onvermijdelijk is om wegen aan te leggen tussen voortplantingswater en landhabitat van

amfibieën kunnen alternatieve stilstaande wateren een oplossing zijn. Graaf aan de kant van het landhabitat poelen, zodat de amfibieën niet over hoeven te steken.

- Vermijd verkeersslachtoffers onder zoogdieren als reeën, dassen of boommarters door het plaatsen van wildrasters.
- Breng faunapassages (wildtunnels, duikers) aan waar leefgebieden of migratieroutes worden doorsneden. Maak duikers licht hellend om te voorkomen dat er water in blijft staan. Daarnaast dient er voldoende lichtinval te zijn. Plaats gelei- dingswanden en keerwanden, zodat de dieren voldoende begeleiding wordt geboden naar de tunnel en voorkom dat dieren stranden in afwate- ringssystemen door het plaatsen van roosters.
- Breng in leefgebieden van amfibieën en reptielen langs wegen en fietspaden een afrastering aan om te voorkomen dat deze dieren zich op het asfalt opwarmen. Door open zonnige plekken te creëren tussen fietspaden (of andere wegen) en leefgebie- den van reptielen en amfibieën worden verkeer- slachtoffers aanzienlijk gereduceerd.
- Verlaag de (maximum-)snelheid in bosrijke gebieden zodat het aantal aanrijdingen met zoogdieren aanzienlijk vermindert. Combineer verlaging van de snelheid met andere maatregelen, zoals wildmo- lens, wildspiegels of geluidproducerende 'ribbels' op de weg, om met name reeën af te schrikken om de weg over te steken.

Beheer

- Vermijd of verbied het gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen in openbaar gebied.
- Beperk het aantal maaibeurten van berm tot 1 of 2 beurten. Als dit vanwege de verkeersveiligheid niet mogelijk is, kan vaker gemaaid worden. Maai dan bijvoorbeeld de eerste meter van de wegberm of de eerste 50 centimeter langs een fietspad vaker en behoud het overzicht op een kruising of rotonde door de laatste 20 meter voor de kruising of rotonde kort te houden.
- Op plaatsen waar veel uilen als verkeersslachtoffer vallen is het aan te bevelen, of het gras heel kort te houden of heel lang zodat er geen kleine zoogdieren kunnen leven c.q. uilen er niet kunnen jagen.
- Maai de eerste keer na 15 juni en de tweede keer na 15 september. Maai nadat de vegetatie zaad heeft gevormd. Laat het gras een aantal dagen liggen om het zaad uit te laten vallen. Het maaisel dient echter maximaal na 10 dagen te zijn geruimd. Vermijd ruimen met een zuigcombinatie.
- Maai niet met een klepelmaaier waarbij het maaisel gehakseld wordt en blijft liggen. Dit levert een ruige begroeiing met bijvoorbeeld veel brandnetel op. Ook gaan bij deze beheervorm veel dieren verloren. Gebruik liever een maaibalk of een schotelmaaier. Maai gefaseerd in stroken waardoor een kaalslag

wordt voorkomen en organismen de kans krijgen te overleven.

- Maak open, zonnige plekken tussen wegen en leefgebieden van reptielen door het jaarlijks afsteken en openhouden van 2 m² per 25 meter. Zowel reptielen als diverse insectensoorten, zoals loopkevers en dagvlinders, zijn gebaat bij een afstand van 5 à 10 meter tussen de zonnige plaatsen en de weg.
- Maak gebruik van natuurwerkgroepen voor jaarlijkse tellingen van verkeersslachtoffers en de evaluatie van deze gegevens. Vraag ook bij de regionale dienstkring van Rijkswaterstaat en de provincie gegevens over verkeersslachtoffers binnen uw gemeente op.
- Onderhoud de faunavoorzieningen regelmatig en goed. Kijk of de toegang niet versperd wordt, onder water staat of op een andere manier onbereikbaar is geworden. Controleer of rasters en geleidingsschermen nog goed functioneren.

Aanleg vlinderrand in de gemeente Deurne

Aan de rand van het Zandbos langs de Helmond-singel zijn 2400 bomen en struiken aangeplant. De bomen en struiken zijn dracht- en waardplanten als de inlandse eik, hulst, inlandse vogelkers, vuilboom, vlier en de lijsterbes. Met de aanplant van deze rand ontstaat in de toekomst een kleurrijke bosrand met leefgelegenheid voor insecten, vogels en klein wild.

Initiatiefnemer voor deze maatregel is Stichting Landschapsbeheer Deurne. De hoofddoelstelling van de stichting is het bevorderen van de biodiversiteit. Als doelsoorten zijn vlinders gekozen, omdat die een goede indicator zijn voor de toestand van het landschap. Niet alleen de doelsoorten, maar ook andere soortgroepen profiteren van de aanleg van de vlinderrand. In overleg met de Vlinderstichting is een traditionele methode van aanplant gebruikt met een aanbevolen plantenlijst. Er zijn jonge struiken aangeplant over een lengte van 1700 meter met een onderlinge afstand van 2 meter. Het plan is uitgevoerd in samenwerking met de gemeente Deurne, die heeft de bosrand vrijgemaakt en de plantgaten voorgeboord. Ook heeft de gemeente gezorgd voor het plantmateriaal. Tijdens de Landelijke Natuurwerkdag heeft een groep vrijwilligers geholpen. Door Stichting Landschapsbeheer Deurne en de Bijenhoudervereniging St. Ambrosius Peelland zijn de struiken geplant. De Stichting Landschapsbeheer Deurne verzorgt ook een educatieprogramma om burgers bewust te maken van de biodiversiteit. Het plan is op 20 mei 2009 bij de gemeente ingediend en is uitgevoerd op de landelijke Natuurwerkdag op 7 november 2009. De randen worden door de Stichting gemonitord door periodieke inventarisatie van de aanwezige vlinders en/of poppen.

1.2 Verkeer - Verkeersdrempels

Verkeersdrempels zijn bedoeld om de snelheid van doorgaand verkeer te matigen, maar worden vaak ook gecombineerd met een veilige oversteekmogelijkheid voor mensen. Ecologisch bieden dit soort elementen een uitstekend aanknopingspunt om gelijktijdig ook een goede oversteekmogelijkheid aan dieren te bieden.

Planvorming

- Gebruik verkeersdrempels niet alleen als verkeersremmende maatregel, maar combineer de aanleg met het gebruik van faunapassages voor amfibieën of kleine zoogdieren. Een gecombineerde aanleg van beiden voorkomt onnodige uitgaven in aanlegkosten en verkeershinder.
- Verkeersdrempels werken geluidreducerend door rustiger rijdend verkeer. Hierdoor is er onder andere minder verstoring van broedvogels.
- Maak gebruik van verkeersdrempels in combinatie met een zijwaartse onderbreking van het trottoir of flauw talud, waardoor loopkevers, amfibieën of spitsmuizen de gelegenheid krijgen om een weg te passeren.

Uitvoering

- Leg verkeersdrempels bij voorkeur aan in de winter om verstoring van flora en fauna te vermijden.
- Let bij het plaatsen van een faunapassage gekoppeld aan een verkeersdrempel op de hoogte van de grondwaterstand en het gebruiksdoel. Zorg voor voldoende lichtinval en luchtvochtigheid bij het gebruik van een amfibieëntunnel.
- Plaats geleidings- en keerwanden, zodat de dieren voldoende begeleiding wordt geboden naar de tunnel en voorkom dat dieren stranden in afwateringssystemen door het plaatsen van roosters.
- Pas ecoduikers toe indien verkeersdrempels over watergangen worden geplaatst. Ecoduikers zorgen voor een veilige passage van muizen en spitsmuizen, maar ook van bunzingen en amfibieën.
- Door regelmatig een stoep te onderbreken door inpassing van een schuine trottoirband, worden kleinschalige barrières (onder andere in woonstraten) opgeheven.

Beheer

- Zorg bij het onderhouden van verkeersdrempels, dat de faunapassages voldoende functioneren. Let er op dat de grondwaterstand het doorlopen van de passage niet hindert, een vrije inloop biedt en dat de geleiding naar de passage niet doorbroken wordt.
- Vermijd het gebruik van chemische middelen bij het bestrijden van onkruid op en rondom de verkeersdrempel.
- Controleer de functionaliteit van rioolroosters ter bescherming van amfibieën en zorg ervoor dat de verkeersdrempels oversteekbaar blijven voor loopkevers via de zijwaartse aanloop.

Faunapassages met verkeersdrempels in Breda

In de gemeente Breda zijn drie faunapassages aangelegd in de Galderseweg ter hoogte van de Bieberg, de Klokkenberg en de Reeptiend. Vóór de faunapassages is als snelheidsremmende maatregel ook een verkeersdrempel aangebracht. Een faunapassage is een koker onder de weg door die twee leefgebieden met elkaar verbindt. Voor dieren die zich willen verplaatsen tussen het Mastbos en het Markdal vormt de Galderseweg een barrière. Doordat in beide gebieden natuurontwikkelings-projecten worden opgezet zal het aantal verplaatsingen van dieren alleen maar toenemen. Om het voor kleine zoogdieren en amfibieën mogelijk te maken ongehinderd van het Mastbos naar het Markdal te komen worden nu faunapassages aangelegd.

1.3 Verkeer - Kunstwerken

Kunstwerken gekoppeld aan grootschalige infrastructuur zijn bedoeld om weggebruikers van kruisende wegen een veilige oversteekmogelijkheid te bieden (bruggen, viaducten). Met specifieke maatregelen kan een brug of viaduct geschikt gemaakt worden voor dieren. Op die manier zijn zij in staat een weg of kanaal veilig over te steken. Een brug over een beek of rivier kan zelf ook een barrière vormen voor soorten die zich verplaatsen langs de oevers. Vooral het ontbreken van licht en beschutting onder bruggen is een probleem. Onder kunstwerken vallen ook de voorzieningen die speciaal worden aangelegd om oversteekmogelijkheden aan dieren te bieden, zoals ecoducten.

Planvorming

- Ontwerp en plaats faunapassages op basis van potentiële ecologische verbindingen op verschillende schaalniveaus.
- Zorg voor een inpassing van kunstwerken zoals faunatunnels of -bruggen in omliggende groene elementen en migratieroutes van dieren. Win voorafgaand aan de plaatsing advies in over de ecologische functionaliteit van de gekozen locatie en bedenk alternatieven.
- Zorg dat kunstwerken daadwerkelijk als faunapassage functioneren. Met kennis van de natuurwaarden in de directe omgeving kunnen afmeting, kleurgebruik en materiaalkeuze afgestemd worden op soortspecifieke eisen.
- Maak voor de aankleding van kunstwerken gebruik van plantaardige materialen, die functioneel zijn voor flora en fauna en als veilig worden ervaren door de weggebruiker. Maak gebruik van inheems plantmateriaal bij de aankleding van het kunstwerk.
- Leg kunstwerken zo ver mogelijk van bebouwing af. In de buurt van bebouwing maken vooral katten veel gebruik van de kunstwerken. Andere dieren ruiken dit en zullen dan geen gebruik meer maken van de kunstwerken. Bij intensief gebruik door dassen treedt hetzelfde effect op. Doordat dassen hun vaste routes hebben kan het aanleggen van twee tunnels op relatief korte afstand van elkaar er toe bijdragen dat een tunnel door dassen en de andere door de kleinere fauna wordt gebruikt.
- Kleine amfibieëntunnels kunnen nooit het positieve effect van paddenoverzetacties vervangen. Het aantal dieren wat door kleine tunnels passeert benadert nooit het aantal dieren dat voorheen werd overgezet. Het geniet dan ook de voorkeur om de weg gedurende de meest kwetsbare periode tijdelijk (gedeeltelijk) af te sluiten en aanwonenden voor te lichten. Indien dit niet mogelijk is, is het aan te bevelen om naast de amfibieëntunnels ook een aantal voortplantingswateren aan te leggen aan de zijde waar de dieren overwinteren.
- Pas het type kunstwerk aan op de doelsoorten. Voor

warmteminnende soorten als reptielen en de boomkikker zullen groenstroken op viaducten bijvoorbeeld beter werken dan tunnels.

Uitvoering

- Bouwwerkzaamheden dienen bij voorkeur in de periode van 15 juli tot 15 maart plaats te vinden om verstoring van flora en fauna te minimaliseren.
- Stem de aankleding van de aanloopzones naar faunapassages af op de doelsoorten, zoals het Ree, de Das of amfibieën.
- Integreer faunavoorzieningen in of op het kunstwerk. Op een viaduct of onder een brug kan bijvoorbeeld een stobbenwal worden aangebracht (zie foto).
- Laat oevers onder een brug doorlopen, steile beschoeide oevers vormen een onneembare barrière voor veel soorten.

Beheer

- Stel een beheerplan op voor iedere individuele faunapassage.
- Controleer de faunapassages jaarlijks en hef eventuele gebreken op. Evalueer het gebruik door doelsoorten met behulp van een vijfjaarlijkse seizoenscontrole.

Kunstzinnige en ecologische geluidswal op de Hofsedam in Woezik, gemeente Wijchen

De geluidswal op de Hofsedam heeft een functie als ecologische strook. Grote stenen laten ruimte vrij en in combinatie met de gekozen materialen, grondsoorten, groen en water biedt de wal plaats aan een grote diversiteit aan flora en fauna.

De noordzijde van de geluidswal is steil. Het is er koud, vochtig en voedselrijk. Hier kan een bosstrook van zomereiken gedijen en zich op natuurlijke wijze (dus zonder veel beheer) ontwikkelen. Er zijn ook grote stenen aangebracht, zowel ter versteviging van de wal als om bepaalde vegetatie te bevorderen, zoals muurvarens. Bovenop de geluidswal is de groene kruin. De top is afgevlakt. Het is er warm en schaduwrijk. De grond is er matig voedselrijk. Er ontstaat een zoombeplanting van eikenbomen en struiken die incidenteel moeten worden gesnoeid. De zuidhelling bestaat uit gras en struiken. De brede glooiende zuidhelling is schraal, warm en droog. Hier ontstaat op het kalkarme zand grasland, dat regelmatig zal worden gemaaid. Verder komen er struiken (zoals lijsterbes, brem en berk) en kruidenvegetaties. Beneden aan de voet aan de zuidzijde is de bodem weer voedselrijk en vochtig en af en toe nat. Hier ontstaat bloemrijk grasland dat eenmaal per jaar wordt gemaaid. Als grens met het woongebied is een haag gepland van struiken als meidoorn.

Bij het beheer wordt zo veel mogelijk uitgegaan van spontane natuurontwikkeling. Dan komen er de soorten die zich er thuis voelen. Een beetje sturing is nodig, zo wordt de bosstrook aan de noordkant op gang gebracht door er de eiken te planten. Ook zijn er voor dieren enkele voorzieningen, zoals nestkasten, een vleermuiskelder en broeihopen gepland. Het regenwater wordt zo weinig mogelijk afgevoerd, maar teruggevoerd. Er zullen geen chemische bestrijdingsmiddelen worden gebruikt en er zal ook niet worden gemest.

1.4 Verkeer - Railverbinding/spoorlijn

Railverbindingen zijn, vanwege hun lijnvormige karakter, geschikt als verbindende elementen tussen leefgebieden en natuurgebieden. Daarnaast kunnen spoordijken zelf ook een rol spelen bij vergroting van de biodiversiteit door bij de inrichting en het beheer van begeleidende bermen, beplantingssingels, bomenrijen en sloten nadrukkelijk rekening te houden met de ecologische betekenis van dergelijke linten. Treinen nemen over grote afstanden allerlei zaden mee. Hierdoor zijn spoordijken vaak enorm soortenrijk.

Planvorming

- Maak de bermen langs het spoor voldoende breed om slachtoffers onder dieren tegen te gaan. Treinen hebben door hun volume en snelheid een grote zuigende werking waardoor er veel slachtoffers vallen onder insecten en amfibieën langs het spoor.
- Maak bestaande knelpunten voor flora en fauna langs het spoor inzichtelijk en los deze op bij de aanleg van voorzieningen.
- Breng faunapassages aan bij spoorverbindingen die leefgebieden doorsnijden, zoals tussen voortplantingswateren en loof- of gemengde loofbossen bij amfibieën.

Uitvoering

- Vermijd verkeersslachtoffers onder zoogdieren als reeën, dassen of boommarters door het plaatsen van wildrasters.
- Breng faunapassages (wildtunnels, duikers) aan tussen leefgebieden die door de spoorlijn worden doorsneden.
- Graaf voor amfibieën aan de zijde van de landhabitat poelen zodat de druk op migratie wordt vermindert.

Beheer

- Vermijd of verbied het gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen.
- Beperk het aantal maaibeurten van bermen indien mogelijk (verkeersveiligheid) tot tweemaal per jaar. Maai de eerste keer na 15 juni en de tweede keer na 15 september. Maai nadat de vegetatie zaad heeft gevormd en laat het maaisel, voordat het geruimd wordt, maximaal 10 dagen liggen om het zaad uit te laten vallen. Niet ruimen met een zuigcombinatie, omdat anders ook de uitgevallen zaden worden verwijderd.
- Maak open, zonnige plekken tussen het spoor en leefgebieden van reptielen door het jaarlijks afsteken en openhouden van 2 m² per 25 meter. Spoordijken zijn, vanwege de sporadische betreding en de helling van het dijklichaam, zeer geschikt voor reptielen om zich op te warmen en worden ook door diverse insecten, zoals loopkevers en dagvlinders druk bezocht.

Gemeente Eindhoven
Postbus 90150
5600 RB Eindhoven